

עמלו צוניו צו" וכל מה שרכשת לך, ה' נתן לך ומעתה תן לך חשבון, אם ינחת ידי חובתיך להשיב לה' כל תגמילוהי עלי ורעיונות אלו אין ספק שמפיגין שינתו של אדם.

(דף כ"ב ע"ב) אמר רבי שמואל בר נחמני רבי יונתן רמי כתיב (הושע ב', א) "והיה מספר בני ישראל כחול הים", וכתיב (שם) "אשר לא ימד ולא יספר מרוב", ל"ק כאן בזמן שעושין ישראל רצונו של מקום וכאן בזמן שאין עושין ישראל רצונו של מקום.

הנה לפי פשוטן של דברים הו"ל למימר איפכא, כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום אז והיה מספר דהרי והיה מספר כתיב צרישא, ויל"פ ע"פ מה שפירש בספר כלי חמדה פ' ויחי את (דרוש שני, קדושת לוי פרשת פקודי) הפסוק (שיר השירים ז', ה) "עיניך זרקות בחשבון על שער צת רצים" דאע"ג דאין הצרכה שורה לא בדבר המנוי ולא בדבר המדוד משום עין הרע, אבל הצדיקים שנקראו עיני העדה משפיעים זרקה גם בדבר שבא בחשבון ע"י מנין ומדידה והיינו "עיניך זרקות בחשבון" וגם על דבר העומד "בשער צת רצים" ששולט בו שם עין הרצים, ולפ"ז יש לומר דאע"ג דאמרינן לעיל, כל המונה את ישראל עובר בלאו אשר לא ימד, היינו דוקא באין עושין רצונו של מקום, אז איכא למיחוש משום עין הרע, אבל צעושין רצונו של מקום והם כולם צדיקים ואנשי מעשה שעליהם נאמר "ועיניך זרקות בחשבון" שיש להם כח לבטל את העין הרע, מותר למנותם ואין לחוש משום עין הרע וקאמר שפיר, והיה מספר דכתיב צרישא דקרא מיירי צעושין רצונו של מקום, אז מותר למנותם וסיפא דקרא אשר לא ימד נאמר באין עושין רצונו של מקום.

ומתמה המהרש"א וכי משוא פנים יש בדבר, וי"ל החילוק בין שאלו לדוד, דהנה כתיב (ויקרא יט, י"ח) "ואהבת לרעך כמוך אני ה'" ופירשו בספרים דלהכי מסיים הפסוק "אני ה'" לומר דע"י שאנו מדת ה', שהיא מדת הרחמים מפני ששני

(שם) אמר רב הונא כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמריה סייעיה שאול באחת ועלתה לו דוד בשתים ולא עלתה לו.

מקיימין ואהבת לרעך כמוך תתעורר עלינו מדת ה',